

Suggesties m.b.t. het ruimtelijk kwaliteitsbeleid op het Vlaams Platteland

**Extra nota vanuit Werkgroep IPO III,
n.a.v. het advies m.b.t. Provinciale
Kwaliteitskamers**

Hebben meegewerkt aan deze suggestienota

- Secretaris: *Wim Van Isacker*
- Voorzitter: *Niek De Roo*
- Deskundige: *Hans Leinfelder*
- Deskundige: *Hubert Gulinck*

Maatschappelijke organisaties en instellingen – vaste leden

- Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MiNa-raad) (*Bea Kayaerts*)
- Afvaardiging via de Vlaamse Land- en Tuinbouwraad (VLTR) (*Peter van Bossuyt*)
- Vlaams Overleg Regionale Landschappen (VORL) (*Lambert Schoenmaekers*)
- Platform Buitengebied v.z.w. (*Tom Anthonis*)
- Landelijke Gilden v.z.w. (*Peter Bruggen*)
- Natuurpunt v.z.w. (*Liesbet Van Laer*)

Maatschappelijke organisaties en instellingen – agendagebonden leden

- Trage Wegen v.z.w. (*Steven Clays*)
- Vlaams Architectuur Instituut (VAI) (*Katrien Vandermarliere*)
- Vlaams Centrum voor Volkscultuur v.z.w. (VCV) (*Hilde Schoefs*)

Gemeentelijke administratie – vaste leden

- *Dominik Ronse*

Provinciale administratie – vaste leden

- *Bern Paret*
- *Petra Moons*
- *Maarten Puls*

Vlaamse administratie – agendagebonden leden

- Administratie van de Vlaamse Bouwmeester (*Marcel Smets* en *Stijn Devleeschouwer*)
- Departement Leefmilieu en Infrastructuur (LIN)
 - o Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen (AROHM)
 - Afdeling Monumenten en Landschappen (*Els Hofkens*)
 - Afdeling Ruimtelijke Planning (*Inge Pennincx*)
 - o Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL)
 - Afdeling Land (*David Stevens*)
 - Afdeling Natuur (*Kurt Sannen*)
 - o Administratie Wegen en Verkeer
 - Afdeling Wegenbeleid en Beheer (*Marleen Moelants*)
 - o Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ)
 - Afdeling beleid havens, waterwegen en zeewezen (*Edward Van Keer*)

1 Situering

IPO III is van oordeel dat, met de oprichting van kwaliteitskamers in alle provincies een belangrijke stap wordt gezet om tot meer kwaliteitszorg te komen voor bouw- en infrastructuurprojecten. Toch wordt hiermee maar een beperkt antwoord gegeven op het ruimtelijke kwaliteitsvraagstuk op het Vlaamse platteland. Bij veel dergelijke projecten is er immers geen provinciale betrokkenheid. IPO III pleit er dan ook voor om naar analogie met de provinciale kwaliteitskamers ook een aantal initiatieven m.b.t. ruimtelijke kwaliteitsbegeleiding op Vlaams niveau uit te werken.

IPO III wenst hiervoor dan ook een aantal suggesties voor verder onderzoek over te maken aan het Bestuurlijk Overleg.

2 Suggesties omtrent het ruimtelijk kwaliteitsbeleid voor bouw- en infrastructuurwerken op het Vlaamse platteland

2.1. Ruimtelijke kwaliteitsbegeleiding voor overheidsprojecten en overheidssteun op het platteland

- Veel bouw- en infrastructuurprojecten met een grote impact op het platteland, lopen niet via de provincies, maar via de Vlaamse administraties: *investeringen* van AWWV, W&Z, VLM, AMINAL... Ook hier moet gezocht worden naar haalbare oplossingen om (selectief een aantal) projecten te adviseren over hun relatie tot een (kwetsbare) plattelandscontext.
- IPOIII suggereert tegelijkertijd om ook ruimtelijke kwaliteitszorg en –begeleiding te koppelen aan *Vlaamse investeringssteun*: Er zijn immers nogal wat Vlaamse financiële ondersteuningsinstrumenten (VLIF, administratie economie, sociale sector, ...), m.b.t. (particuliere) bouw- en infrastructuurprojecten in Vlaanderen die investeringen (mede)financieren die een belangrijke impact op de kwaliteit van het platteland hebben. In die zin hebben zelfs projecten zonder uitdrukkelijke openbare doelstelling of toegang vaak een “publiek karakter”. IPO III suggereert om ook bij het toekennen van dergelijke investeringssteun het aspect ruimtelijke kwaliteitszorg en –begeleiding nadrukkelijker als complementaire voorwaarde in te schrijven voor het bekomen van investeringssteun.

2.2. Verdiepen, verbreden en verankeren van kwaliteitszorg

De nood aan projectregie

Veel bouw- en infrastructuurprojecten missen de kwaliteitstrein door niet op een goede manier de juiste ontwerper te selecteren of door bij uitvoering de kwaliteitslat opnieuw lager te leggen. Daarom wordt de nood ervaren om een aanbod van projectregisseurs/procesbegeleiders inzetbaar te maken die (vooral ter ondersteuning van kleine landelijke gemeenten) een project van in een vroeg stadium tot aan de finalisering kunnen opvolgen.

De nood aan vorming

Inzake kwaliteitsvol en doordacht vormgeven en ontwerpen in een plattelandsomgeving, is er recent heel wat nieuwe deskundigheid voorhanden. We denken hierbij aan nieuwe concepten omtrent publiek domein (dorpskernvernieuwingen, begraafplaatsen ...), woonontwikkeling in en rond dorpen, economische infrastructuur (bedrijfsterreinen ...), identiteit van weginfrastructuur etc. Nieuwe inzichten en deskundigheden zijn lang niet altijd doorgedrongen tot op het terrein. Gerichte vorming voor allerlei diensten kan hieraan tegemoet komen. Ook de verbreding en verdieping van de kwaliteitsaandacht in diverse ontwerpopleidingen zelf verdient permanente aandacht. Tenslotte zijn sensibilisering en begeleiding van private bouwheren en hun ontwerpers belangrijk.

De nood aan een consequenter handhavingsbeleid

Een belangrijke oorzaak voor de verdergaande “verrommeling” van het platteland is dat binnen het handhavingsbeleid niet altijd de nodige aandacht en/of prioriteit gegeven wordt aan de kwaliteitsproblematiek op het platteland.

I.v.m. deze flankerende suggesties stelt IPO III voor dat in samenwerking met de Vlaams Bouwmeester en met betrokken diensten en bestuursniveaus, een werkgroep wordt opgestart om een ruimere strategie rond ruimtelijke kwaliteitszorg voor bouw- en infrastructuurprojecten op het platteland uit te werken.

Concreet wordt voorgesteld dat vanuit dit forum een actieplan wordt uitgewerkt tegen de zomer 2006 IPO III wil hier desgevraagd zijn medewerking aan verlenen.

3 Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling

Tenslotte wenst IPO III er op te wijzen dat de ruimtelijke kwaliteitszorg maar een beperkt aspect van het kwaliteitsdenken omtrent het Vlaamse platteland onder de loep neemt. Er wordt dan ook aangedrongen dat bij de verdere uitwerking van de Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling bijzondere aandacht uitgaat naar een algemeen kwaliteitsbeleid voor het Vlaamse platteland.